

Betalningsföreläggande och handräckning

Betalningsföreläggande och handräckning

Har du lånat ut pengar som du inte får tillbaka? Får du inte betalt för en faktura? Flyttar inte din uppsagda hyresgäst? Då kan du vända dig till oss för att få hjälp.

Vi på Kronofogden kan hjälpa dig att få ett beslut på att någon är skyldig dig pengar. Du kan också vända dig till oss med andra krav, till exempel att få någon att flytta. För att vi ska kunna hjälpa dig behöver du ansöka om betalningsföreläggande eller handräckning.

Den här broschyren vänder sig till dig som har ett krav mot någon, alltså till dig som sökande. Personen som du har ett krav mot kallar vi för svarande.

Vi tar inte ställning för eller emot någon av er. Vår uppgift är både att hjälpa dig med ditt krav, och att se till att den svarande får ta ställning till kravet.

När kan jag få hjälp med att få betalt?

Om du behöver ett beslut på att någon ska betala pengar till dig kan du ansöka om ett betalningsföreläggande. Det kan till exempel handla om att någon inte betalar en faktura, att den du hyr ut rum eller lägenhet till inte betalar hyran, eller

att någon du har lånat ut pengar till inte betalar tillbaka som ni har kommit överens om.

Vilka andra typer av krav kan ni hjälpa mig med?

Om du behöver ett beslut som gäller något annat än betalning kan du ansöka om handräckning. Det kan till exempel handla om att få någon avhyst (vräkt) från en lägenhet eller lokal, att få tillträde till en bostad eller lokal, att få tillbaka utlånade eller uthyrda saker, eller att få något levererat enligt en tidigare överenskommelse.

Det finns olika typer av handräckning – vanlig och särskild. Vilken du ska ansöka om beror på vilken typ av hjälp du behöver. Läs mer på sidorna 3–5.

Om du vill läsa mer om betalningsföreläggande hittar du information på www.kronofogden.se. Du kan också ringa Kronofogden på telefon 0771-73 73 00.

Betalningsföreläggande – hjälp med att få betalt

Om vi ska kunna hjälpa dig att få betalt måste följande förutsättningar vara uppfyllda:

- Kravet handlar om pengar.
- Den sista betalningsdagen har passerat.
- Skulden är förlikningsbar. Det betyder att du själv ska kunna påverka skulden, till exempel genom avtal eller skuldebrev.

Vi prövar inte om ditt krav är riktigt. Det är i stället upp till den som du riktar ditt krav mot att invända om han eller hon anser att kravet är felaktigt. Då kan inte vi gå vidare med din ansökan, men du kan begära att vi ska lämna över den till domstolen för fortsatt handläggning.

Du kan också vända dig direkt till domstolen för att få en dom på betalningsskyldigheten. Det ska du göra om du vet att personen som du riktar kravet mot inte är överens med dig.

Vad ska jag tänka på när jag ansöker om betalningsföreläggande?

Både den som du riktar kravet mot och vi på Kronofogden behöver förstå vad du begär betalning för. Därför är det viktigt att du tydligt beskriver grunden för ditt krav. Det kan du göra genom att beskriva vad ditt krav handlar om, till exempel: ”Köp av personbil med registreringsnummer [skriv numret]” eller ”Utförda måleritjänster på adress X [ange datum för den period som arbetet utfördes]”.

Hänvisa gärna till en faktura, ett avtal, ett kontrakt eller något annat som gör det tydligt vilket krav du menar.

Det belopp du vill ha betalt för

I ansökan ska också du ange det belopp som du vill ha betalt. Du kan även begära ränta, ersättning för inkassokostnader och för andra kostnader i samband med ansökan, till exempel vår ansökningsavgift.

På vår webbplats www.kronofogden.se finns mer information om kostnader och ränta. Där finns även en tjänst där du kan fylla i belopp och datum och få hjälp med att räkna ut räntan. Du hittar tjänsten genom att skriva skuldränta i sökrutan.

Handräckning – hjälp med annat än betalning

Det finns två typer av handräckning – vanlig och särskild. Vilken du ska ansöka om beror på vilken typ av hjälp du behöver.

Vanlig handräckning

När kan jag ansöka om vanlig handräckning?

Du kan ansöka om vanlig handräckning om det till exempel handlar om att din uppsagda hyresgäst inte flyttar eller om du inte får tillbaka saker som du har lånat ut eller hyrt ut.

Vad ska jag tänka på när det gäller vanlig handräckning?

- Du måste tydligt tala om i ansökan vad du vill att den svarande ska göra, till exempel flytta eller lämna tillbaka en sak.
- Du måste också tydligt förklara grunden för ansökan, till exempel obetald hyra, störningar, uppsägning eller att den svarande vägrar återlämna egendom.
- Om du vill få tillbaka en sak måste det tydligt framgå vilken sak du menar. Därför behöver du beskriva antal, färg, märke, andra kännetecken, storlek, modell, registreringsnummer och så vidare.
- Tänk på att skriva vad du har gjort för att få den svarande att frivilligt göra det du ansöker om.

Vid ansökningar om vanlig handräckning prövar inte vi om kravet är riktigt. I stället är det upp till den som du riktar kravet mot att invända om han eller hon anser att det är fel. I sådana fall kan vi inte gå vidare med din ansökan, men du kan begära att vi ska lämna över den till domstolen för fortsatt handläggning.

Vad ska jag tänka på när det gäller avhysning?

När du ansöker om avhysning ska du ange adress, lägenhetsnummer och vilka eventuella biutrymmen (till exempel förråd) som ingår, så att vi lätt kan identifiera lägenheten och lokalerna.

Vid avhysning från bostäder finns det skyddsregler för den boende, som gör att en uppsägning kan upphävas. Om anledningen till avhysningen är till

exempel obetald hyra eller avgift, kan hyresgästen få tillbaka rätten till bostaden genom att betala inom en viss tid. Du kan själv underrätta din hyresgäst om den möjligheten i samband med att du säger upp avtalet. I annat fall fungerar din ansökan till oss som en uppsägning och vi underrättar då hyresgästen om möjligheten att få tillbaka hyresrätten. Kom ihåg att du även måste informera socialnämnden om att din hyresgäst riskerar att bli uppsagd på grund av obetald hyra. Samma regler gäller för boende i bostadsrätt.

Du ska använda vanlig handräckning när du ansöker om avhysning om den svarande är hyresgäst i en lägenhet eller lokal, eller är ägare till en bostadsrätt. Om du samtidigt vill ha betalt för en hyresskuld, eller om lägenheten har skadats av den boende, kan du kombinera handräckningsansökan med en ansökan om betalningsföreläggande.

Särskild handräckning

När kan jag ansöka om särskild handräckning?

Det kan du göra om någon utan lov har gjort något med din egendom eller utan lov har hindrat dig att använda viss egendom. Exempel på detta kan vara att en markägare har stängt av en väg genom att sätta upp en grind för andra som har rätt att använda vägen. En annan situation kan vara när någon vägrar att lämna ut saker som tillhör någon annan, exempelvis när en före detta partner inte lämnar ut saker efter en separation eller skilsmässa.

Särskild handräckning används också när det särskilt anges i lag. Ett exempel på det är när en hyresvärd behöver få tillträde till en lägenhet eller lokal för att besiktiga eller reparera något och den boende inte släpper in hyresvärden.

Särskild handräckning kan inte användas vid avhysning av någon som har eller har haft hyresavtal eller rätt att använda till exempel en lägenhet, ett utrymme eller en lokal. Det gäller även om avtalet eller rätten har upphört. I dessa fall får vanlig handräckning användas.

Vad är särskilt med den särskilda handräckningen?

Det som är särskilt är att vi prövar om du har rätt till särskild handräckning. Vi kan fatta beslut även om den svarande invänder mot ansökan. Vi kan alltså avslå (neka) eller bifalla (godkänna) ansökan.

Det som också är särskilt är att du i vissa brådskande fall kan ansöka om ett interimistiskt beslut. Det betyder att vi beslutar tillfälligt innan den svarande har fått ta del av ansökan. För att ansöka om ett interimistiskt beslut behöver du ha mycket stark bevisning. Det ska i princip inte finnas något som den svarande kan säga för att beslutet sedan ska ändras.

Vårt interimistiska beslut kan genomföras omedelbart. Ett exempel kan vara en hyresgäst som vägrar släppa in hyresvärden i sin lägenhet för att åtgärda ett akut fel som riskerar att orsaka allvarliga skador på fastigheten eller stora problem för övriga hyresgäster. Den här typen av beslut innebär dock ett stort ingrepp, och vi ska även ta hänsyn till den svarandes rätt i beslutet.

Vad ska jag tänka på när det gäller särskild handräckning?

Vi prövar ansökan om särskild handräckning, och kan fatta beslut även om den svarande invänder. Du måste därför utveckla grunden för det du vill med ansökan. Det krävs en utförlig beskrivning av vad som har hänt innan ansökan och varför du tycker att du har rätt att få ett beslut om särskild handräckning. Tänk också på att skicka med skriftliga bevis. Exempel på skriftliga bevis är kopior på

avtal, kontrakt, fotografier, kartor och intyg från vittnen.

Vad gör Kronofogden efter en ansökan?

För att vi ska kunna gå vidare med din ansökan måste den svarande först delges, alltså bekräfta att han eller hon har tagit emot ansökan. Delgivning innebär inte att den svarande tar ställning till innehållet i ansökan.

Kronofogden delger

I de flesta fall skickar vi ett delgivningskvitto till den svarande tillsammans med ansökan. Den svarande skriver under och skickar tillbaka kvittot till oss.

Om den svarande inte skickar tillbaka delgivningskvittot delger vi ansökan på annat sätt. Det vanliga är att vi åker ut och söker upp personen.

Den svarande har efter delgivningen normalt tio dagar på sig att invända mot kravet. Vid avhysning kan tiden ibland vara längre.

Kronofogden skickar ett beslut (utslag)

Om den svarande inte invänder mot din ansökan inom utsatt tid, så skickar vi ett beslut som kallas utslag. Utslaget talar om att den svarande genast måste betala eller göra det du har ansökt om. Utslaget skickas alltid både till dig som sökande och till den svarande.

Om den svarande inte godtar ansökan

Om den svarande bestrider (invänder mot) en ansökan om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning meddelar vi inget utslag. Du har då möjlighet att begära att ansökan överlämnas till domstolen. Din begäran måste komma in till Kronofogden inom fyra veckor från den dag då vi skickade underrättelsen om bestridandet till dig. Annars avslutar vi handläggningen. I underrättelsen som du får står det mer om hur du ska göra och vilken dag som är sista dag att begära att din ansökan ska överlämnas till domstolen.

För att underlätta domstolens fortsatta hantering är det bra om du skickar med följande handlingar till oss redan tillsammans med din begäran om överlämning:

- en utförlig beskrivning av grunden för ditt krav
- skriftliga bevis som du vill ha med till domstolen (till exempel avtal, skuldebrev, hyresavtal eller köpekontrakt) – kom ihåg att skriva vad du vill visa med varje handling
- fullmakter och registreringsbevis som visar din behörighet om du är ombud eller företrädare för någon annan, till exempel ett företag.

Kostnad för att lämna över en ansökan till domstolen

Om du begär att din ansökan ska överlämnas till domstolen måste du som sökande betala en tilläggsavgift. Tilläggsavgiften ska betalas till domstolen och du får ett brev från dem om hur stor avgiften blir och hur du betalar den.

Vad händer efter utslaget?

Den svarande kan invända mot kravet även efter utslaget. Det kallas att begära återvinning. Återvinning betyder att den svarande begär att domstolen ska pröva om utslaget är rätt. Domstolen kan fastställa utslaget som det är, ändra det eller skicka tillbaka det till Kronofogden som då får göra om handläggningen. Du som sökande måste betala en tilläggsavgift till domstolen om den svarande begär återvinning. Du får i så fall ett brev från domstolen.

Om du som sökande tycker att utslaget har blivit fel kan du överklaga det. Vi måste ha ditt överklagande inom tre veckor från dagen för utslaget. Vi skickar sedan vidare ditt överklagande till domstolen.

I utslaget finns mer information om återvinning, överklagande och vilka tider som gäller.

Vi utför det som står i utslaget

Huvudregeln är att vi ska verkställa (genomföra) det som står i utslaget direkt. Du som sökande kan behöva betala en grundavgift för verkställighet. Om utslaget handlar om handräckning kan du behöva betala ytterligare kostnader, till exempel för transport. Om du inte vill att utslaget ska verkställas måste du särskilt ange det i din ansökan om betalningsföreläggande. Verkställigheten inleds annars med att vi uppmanar den svarande att betala eller utföra det som står i utslaget. Därefter kan vi leta efter tillgångar hos den svarande för att täcka skulden och kostnaderna.

Detta kallas utmätning. Fastigheter utmäts bara om du uttryckligen har begärt det. Du kan läsa mer om avgifter och vad som händer under verkställighet på www.kronofogden.se.

Hur ansöker jag om betalningsföreläggande eller handräckning?

På www.kronofogden.se hittar du blanketter för att ansöka om betalningsföreläggande och handräckning. Blanketterna hittar du under fliken Om oss.

I själva blanketten finns information om hur du fyller i den. Du kan ladda ned eller beställa blanketten via webben. Du kan också beställa blanketten genom att kontakta vår kundservice.

En ansökan om betalningsföreläggande eller handräckning kostar 300 kr. Du får en faktura på beloppet.

Vilken blankett ska jag välja?

Om du ska ansöka om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning väljer du blanketten ”Ansökan - Betalningsföreläggande/vanlig handräckning (KFM 9012)”.

Om du ska ansöka om särskild handräckning använder du blanketten ”Ansökan - Särskild handräckning (KFM 9042)”.

Telefon 0771-73 73 00
www.kronofogden.se